

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 712899/8

בבית הדין הרבני האזורי ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב יצחק אושינסקי – אב"ד, הרב מאיר קאהן, הרב יעקב מ' שטיינהויז

התובע: פלוני

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד אביבה רפ)

הנדון: פסיקת מזונות בת נכה שזוכה לתקציב גבוה מכמה גופים

החלטה

בפנינו תביעת אב להפחתת מזונות הבת.

בתם של הצדדים בגיל 15, חולת C.P. ספסטי בארבע גפיים, משותקת, סיעודית באופן מלא, ואף סובלת מפיגור.

ניתנו כבר מספר החלטות ביניים בתיק זה, ואף נקבע דיון.

כיום טוען האב: בשנת 2006 הייתי פעם אחרונה בדיון, מאז השתנו דברים, כגון שדמי קצבת המוסד לביטוח לאומי עלו לסך 7000-8000 ש"ח. ובשנת 2013 בקשתי להפחית מזונות, לא קבלתי פסק דין, רק החלטה שכבר נפסק בבית הדין הגדול. היום המצב הוא שלבת יש כל חודש 14,000 ש"ח וכן חיסכון של 3.5 מיליון ש"ח. אני משלם כל חודש מזונות 1200 ש"ח. אני מרוויח כל חודש 4000-5000 ש"ח. כן יש לבת תרומות ונדבות. לכן אבקש להיפטר ממזונות לגמרי כי הילדה עשירה, ומדין צדקה אני פטור ממזונותיה. הבת צורכת רק 3000-4000 ש"ח. רק מנסים לעקוץ את הבעל. הבת הייתה מאושפזת מרשלנות רפואית של האם ובית חולים. בעת החלטת בית הדין הגדול לא היו הפיצויים ולא דמי הביטוח לאומי החדשיים. יש לאם אף ריבית על הפיקדון בכל חודש 4000 ש"ח.

מגיבה ב"כ האם: החלטת בית הדין הייתה בשנת 2014 או 2015.

ונזכיר האמור בהחלטת בית הדין דנן מיום ח' בסיון תשע"ט (11.6.19):

בית הדין עיין בתיק ומתברר כי בית הדין הגדול כבר דחה את בקשת האב להפחתת מזונות, בהחלטתו מיום 15.1.06, ואף בית הדין האזורי, לאחר דיון מעמיק, כולל באשר לכספי הפיצויים שהתקבלו מבית החולים הדסה, דחה את בקשתו להפחתת מזונות, במסגרת החלטתו מיום 29.12.14.

כך שבית הדין כבר אמר שבדיון משנת 2014 כבר עלתה סוגיית הפיצויים, ובכל זאת, נדחתה בקשת המבקש.

כך שעניין הפיצויים היה על הפרק כבר בעת מתן החלטת בית הדין האזורי שדחה את תביעת האב להפחתת מזונות.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

מוסיפה ב"כ האם: האב משתכר 25,000 ש"ח, יש לו רכב הסעות חדש שהוא קנה. האם מקבלת כ 8000 ש"ח מהמוסד לביטוח לאומי, וכך 4000 ש"ח מהכונס של המדינה, כי הפיצויים נמצאים אצל הכונס. הפיצויים היו 2.5 מיליון ש"ח, היא לא קבלה זאת אליה, זה אצל הכונס, זה כסף שאמור להגיע לילדה.

ומתארת את מצב הבת: הילדה רק בשכיבה כל הזמן, כל הקהילה מגויסת 24 שעות לסייע לבת, היא עולה המון כסף, ויש רכב הסעות נכה, לבדיקות וניתוחים בהדסה. הבת עברה המון ניתוחים גם לאחרונה. היא חולת CP. לאחרונה האם שילמה 12,000 ש"ח לניתוח גב. האב לא בקשר עם הבת. היו דיונים עם עו"ס. הוא לא מכיר את הבת ולא רוצה להכיר את הבת. קבעו אתו זמנים לראות את הבת והוא הודה שלא רוצה לראות את הבת. קשה להרים אותה כל בוקר, יש לי עוד שלשה ילדים קטנים ואני מתמודדת לבד.

האם מגיבה לשאלת בית הדין: יש טיטולים, תרופות, יש בחורות שבאות בתשלום לעזור עם הבת, תרופות, רכב. ואני כבולה אליה כל היום ולעקוב אחרי מצבה הרפואי. קנינו דירה והתאמנו אותה לבת בעוד 60,000 ש"ח, כסאות גלגלים, מחשב מיוחד, היא סיעודית לחלוטין. יש לה הליכון, מנוף. אני לא עובדת, אני צריכה לטפל בה, לשאת בעול ולטפל גם בילדים באחרים, תשלום לרופאים. נופשוניים וחופשות לבת. נופשון כ-3000 ש"ח, פעמיים בשנה.

האב מגיב: היינו בדיון בבית המשפט והשופט אמר שתביא קבלות מה שילמה. את כל הציוד היא קבלה מהמדינה. האם משקרת. היא נוסעת לחופש עם בעלה. הבת בגן מהבוקר עד 5.00 אחר הצהריים, יתכן ויש מתנדב. הכול היא קבלה מהרשויות. אני לא בקשר עם הבת, האם פתחה לי תיקים שאני מנסה לחטוף את הבת. האם קנתה דירה לעצמה מהכסף של הבת. היא חוסכת כל חודש. גם טיטולים היא מקבלת. הם חולבים אותי וקונים דירה לעצמם בכסף.

מגיבה ב"כ האם: האישה בקשה מבית המשפט לקנות דירה לבת, לכן הם פנו לבית המשפט, והוא לא אישר לקנות את הדירה, דירת שישה חדרים, אך לא הייתה דירת קרקע אחרת, ברמות, ובית המשפט לא אישר תקציב כזה. מה שהוא משלם זה אפילו לא חצי טיטולים, והאם חייבת עזרה. ביטוח לאומי בדקו את הכול ולא סתם נתנו תקציב. האב הגיש תביעה למרות שלא היו שינוי נסיבות, מצב הבת רק מחמיר.

האב מגיב: היו הרבה המצאות. ההוצאות זה כלום.

עד כאן עיקרי טענות הצדדים ההדדיות.

ובכן, האם מודה כי היא מקבלת תמיכת המוסד לביטוח לאומי ודמי פיצויים חודשיים, בסך כולל של 12,000 ש"ח לחודש. ברם, בניגוד לטענות האב, מתברר שהאם לא מקבלת גם קצבת סך הנ"ל מהביטוח לאומי וגם פיצויים, אלא הפיצויים הופקדו בידי כונס, ולאם משתלם מכך 4000 ש"ח בכל חודש. מקבלת קצבת ביטוח לאומי בסך 8000 ש"ח לחודש עבור הבת.

בית הדין האזין לתביעת האב לביטול חיובו במזונות הבת, אך מחליט לדחותה.

עסקינן בבת חולת C.P. ספסטי בארבע גפיים, משותקת, נכה, שאינה יושבת ואינה הולכת, רק שוכבת, סיעודית באופן מלא, ואף לוקה בפיגור.

בית הדין בתוך עמו יושב, ויודע כי עבור ילדים מיוחדים ברמת חומרה שכזו, ישנן הוצאות רבות, ולעיתים לא קבועות, כולל ציוד מיוחד ואבזור הבית.

בנוסף, הטיפול בנכה בדרגת חומרה שכזו הינו קשה ביותר, ומצריך להיות צמודים אליה בכל רגע נתון שהיא בבית, כולל החלפות, ניקיונות, מקלחות, אוכל ועוד.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ומי מטפל בבת זו? האם - בעזרת מטפלות ויתכן אף מתנדבות, אך ודאי שלא האב, שלא פוגש כלל בבת, ומשאיר לאם את כל עול הטיפול בבתם.

אז מדוע שלא תזכה האם אף בדמי טיפול על הטיפול המסור בבת? והרי אם הייתה זקוקה להביא מטפלת פרטית לבת, היה זה עולה הון רב.

משכך, בית הדין אף לא דורש מהאם המצאת קבלות להצדקת הוצאותיה עבור הבת.

האב טוען כי האם קנתה דירה בכספים המשתלמים לה, אך היא קנתה דירה בקומת כניסה כדי להקל על ההתניידות של הבת; כך שאף כטענתו, שחלק מהכספים שימשו לרכישת דירה, עדיין זה משרת את טובת הבת.

בל נשכח כי הבת גדלה, ובעוד שנים ספורות היא מגיעה לגיל 18.

מכל הנ"ל, לא נמצאה עילה לפטור את האב מדמי מזונות הבת בסך 1200 ש"ח לחודש שנפסקו לו בעבר, שהינו סך נמוך יחסית אף למזונות ילד רגיל ובריא.

ונצרך לכך סברא נוספת.

כאמור, הבת סובלת אף מפגיגור. וידועה ההלכה בשולחן ערוך אבן העזר (סימן עא סעיף א) כי חייב אדם לזון את ילדיו עד גיל שש, אפילו אם יש להם נכסים ממקור אחר.

ברם, פסק שם הבית שמואל ס"ק ב, כי מעבר לגיל שש, האב פטור מלזונם אם יש להם ממון ממקור אחר.

ומה דינו של ילד מעל גיל שש אך הוא חולה ואינו יכול לדאוג לעצמו, כגון בנידון דנן, האם אז חיובו של אב הוא כחיובו לילד תחת לגיל שש, שאפילו שיש לילד כספים ממקור אחר, האב חייב לזונו?

וראו אף האמור בהחלטת בית הדין מיום ח' בסיון תשע"ט (11.6.19):

ככלל, נראה כי הילדה חולה מאוד (חולה C.P.), וספק האם אף מדין צדקה יהיה ניתן לצמצם את חיוב האב במזונות הבת שהם נמוכים מהמקובל (1200 ש"ח לחודש).

וזו בעצם השאלה ההלכתית המוצגת לעיל.

ובכן, בספר בדינא דחיי (לאוין פ"א דף עו טור ב), נשאל אודות מזונות בת חולנית גדולה, והשיב שהדין האמור בקטנים אמור גם בבת חולנית, וחשיבא כקטנה (ועי' אוצר הפוסקים סימן עא סעיף א אות יב שהביאו דבריו). וציין שגם בערך לחם כתב, שמהגהות מרדכי משמע "דאף לאחר שיגדלו עבדינן הכי וכו', כל שאין להם כח לפרנס עצמן".

ועיין בהפלאה (קו"א ס"ק ב), שכתב, שבגדולים, אם יכולים להתפרנס, אף על גב דאין רוצים לעשות מלאכה, אין כופין אותו לזונם, כיון דבני דעת הם אין יכולים לומר לא נעשה מלאכה. אבל קטנים, כיון דאינם בני דעת, אפילו אם היו רוצים לעשות מלאכה היו יכולים להתפרנס, אפילו הכי צריך לזונם (ועיין אוצר הפוסקים סימן עא סעיף א אות יב). כך שהכול תלוי בשאלה, האם הילד בן דעת או לא.

והעולה מהדברים, שילד מעל גיל שש, אך אינו בן דעת, מסתבר לומר שדינו כילד מתחת לגיל שש, שעל אודותיו נפסק בשולחן ערוך, שאף שיש לו כספים ממקורות אחרים, על האב לפרנסו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

משכך, אף בנידון דנן שעסקינן בכת הלוקה בפיגור, אף שהכת גדולה הרבה מעבר לגיל שש, ואף שיש עבודה תקציבים ממקור אחר, הרי דינה ככת שתחת גיל שש, ואין בכך כדי לפטור את האב מחיובו למזונות הבת.

לאור כל האמור, תביעת האב להפחתת דמי מזונות הבת נדחית, והוא ימשיך לשלם לבת כל חודש כפי חיובו בפסיקת העבר, בסך 1200 ש"ח לחודש.

לאחר הפעלת שיקול הדעת, ובנסיבות המצב והתיק והאמור לעיל, בית הדין מחליט שלא לחייב את האב-התובע בפסיקת הוצאות משפט, כל שבכך יסתיים ההליך בפני בית דין זה.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים

ניתן ביום י"ח באלול התשע"ט (18/09/2019).

הרב יעקב מ' שטיינהויז

הרב מאיר קאהן

הרב יצחק אושינסקי – אב"ד

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה